

ISLAM I SINKRETISTICKI POKRETI

Ukorenjivanjem islama u centralnoj i severnoj Indiji (od kraja XII do kraju XV veka), hinduizam je u više navrata bio žrtva islamskih progona i stanovništvo je, milom ili silom, moralo u velikom broju da primi stranu religiju. A onda je veza između tih dveju verskih zajednica postala i ostala površna. No ipak je iz trajnije njihove simbioze, iz zajedničkog života nastala u nekim prosvetljenim duhovima želja za uzajamnim upoznavanjem i poštovanjem.

SINKRETIZAM CARA AKBARA. U srednjovekovnoj Indiji se razvio sufizam natopljen bhakti religioznošću. Sufizam je nepravoverna, »heterodoksna« muslimanska struja koja se javila u Iraku u VIII veku, a koja je propovedala strog život asketizma i od samog početka pokazivala sklonost ka misticizmu. Mogulski car Akbar (1556—1605) nastojao je da stvori osnovu za sintezu dveju religija, ali ta njegova nastojanja, svakako pomirljiva, nisu naišla na podršku. I njegov praunuk Dara Šukoh je, isto tako bez uspeha, pokušao novo zbliženje.

U Pendžabu je Nanak Dev (1469—1538), nadahnut mislima Kabira, osnovao zajednicu Sikhsa, Sika (sanskrt. ṣishya, »ucenik«) na nacelu spajanja misticnih struja hinduizma i islama. No sledbenici Nanaka Deva su toj zajednici nametnuli militaristicku orijentaciju. Sikhsi visoko cene Adi Grant (»Prvu knjigu« ili »Svetu knjigu«) koju je delimično sastavio i Nanak. Njihovo središte je u Amricaru (Zlatni hram), a njihovi (nasledni) poglavari bivaju posle smrti obogotvoreni.

SAVREMENI HINDUIZAM

SINKRETISTICKI POKRETI. Koristeci relativni verski mir koji su, u XIX veku, Indiji nametnuli Britanci, indijska misao doživljava pravi procvat. kao da je bila podstaknuta ili izazvana ravnodušnošću Britanaca prema njoj. U Kalkuti deluje Ram Mohan Roj (1772—1833), nastojeci da ucini kraj raznim preterivanjima u nacinu ispoljavanja vere- Tako on. sa Brahmosamaj (»Društvo onih koji veruju u Brahmu«), zasniva jedan pobožni sinkretizam kojim ujedinjuje hinduiste, muslimane i hrišćane u ljubavi prema Bogu; Debendranat Tagore (1817 1905) propoveda vraćanje monoteistickim tradicijama hinduizma, dok Kešub Candra Sen (1838—1884) stvara jednu sektu hrišćanskog tipa, i to sektu pristalica jednakosti, iz koje ce proizici i Sudharanasamaj (»Zajednicko društvo«), sinkretisticka sekta (A. M. Bose). Delatnošću i podsticajima P. C. Mozomdara i M. G. Ranade (cije delo je nastavio Gokhal, u. 1915), u Bombaju se obrazovao 1874. univerzalisticki pokret. Dajananda Sarasvati (1824— 1883). iz reda Sankara i komentator Veda, oživljava vedsku tradiciju i pravo tumačenje Smritija. On organizuje Arjasamaj (»Društvo arijevac«) cija se delatnost širila iz više kulturnih centara.

POBOŽNOST. Ramakršna (1834—1886), poštovani bengalski asket. nadahnut je cistom pobožnošću. Njegove napore da populariše Vedanta po Šankari nastavio je njegov ucenik Vivekananda (1862—1902), koji je misao svog Ucitelja ucinio poznatom u citavom svetu i pokretao mnoge misije »reda Ramakršne«, ciji je i osnivač. Posle Ramakršne, jogi Ramana Maharši (1897— 1951) ostvaruje poistovećivanje atmana i brahmana (vedantisticki pogledi i asketski verski život). Šri Aurobindo Goš (Ghose, 1872—1950), Traži spasenje nadahnut hinduistickim shvatanjima i teorijom evolucije. On je u Pondišeriju osnovao asram, pribežište, koje je i danas veoma uticajno.

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com